

Beleidsplan Water en Riolering 2027-2031

Westelijke Mijnstreek

Sweco Nederland B.V.

Onderwerp

Projectnummer

Klant

Auteur

Gecontroleerd en vrijgegeven door

Datum

Documentreferentie

Handelsregister 30129769

Beleidsplan Water en Riolering 2027-2031 Westelijke Mijnstreek

51035105

Gemeenten Beek, Sittard-Geleen, Stein

Renske ter Horst, Anne Grashof

Concept

Inhoudsopgave

1	Beleidsplan Water en Riolering	5
1.1	Een nieuw beleidsplan voor de Westelijke Mijnstreek	5
1.2	Planstructuur: vier plannen	5
1.3	Zorgtaken in de waterketen.....	5
1.4	Belangrijke ontwikkelingen	7
1.4.1	Klimaatverandering en klimaatadaptatie	7
1.4.2	De Omgevingswet	7
1.4.3	Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater	8
1.5	Leeswijzer	8
2	Terugblik op de afgelopen jaren	9
2.1	Werkzaamheden de afgelopen jaren	9
2.2	Ontwikkelingen de afgelopen jaren	10
3	Gezamenlijke missie en visie voor de waterketen	12
4	Het beleid voor de waterketen.....	14
4.1	Stedelijk afvalwater	14
4.1.1	Inzamelen en afvoeren naar de RWZI.....	14
4.1.2	Afvalwater zuiveren	15
4.2	Hemelwater	15
4.3	Grondwater.....	18
4.4	Oppervlaktewateren van goede kwaliteit en met een goede capaciteit.....	19
4.5	Een goede drinkwatervoorziening.....	20
4.6	Integraliteit en samenwerking voor een beter resultaat	20

1 Beleidsplan Water en Riolering

1.1 Een nieuw beleidsplan voor de Westelijke Mijnstreek

In onze regio zijn de gemeenten Beek, Sittard-Geleen en Stein, het waterschap Limburg (WL) en de waterleidingmaatschappij Limburg (WML) samen verantwoordelijk voor de levering, inzameling, het transport en de zuivering van water. Binnen de Westelijke Mijnstreek werken we samen aan de invulling van deze verantwoordelijkheid, zo gaan we op een doelmatige manier goed om met de waterketen.

Dit beleidsplan water & klimaatadaptatie stellen we als Westelijke Mijnstreek op voor de gemeentelijke onderdelen van de waterketen. Hiermee zetten we de samenwerking van de afgelopen jaren voort en beheren we de waterketen op een structurele en doelbewuste manier. In dit plan benoemen we alle zaken die we belangrijk vinden en geven onze gedeelde strategie hiervoor aan. De 'we' in dit plan zijn de gemeenten Beek, Sittard-Geleen en Stein en 'ons' areaal bestaat uit alle gemeentelijke voorzieningen in de waterketen.

1.2 Planstructuur: vier plannen

Het beleids- en uitvoeringskader voor de omgang met water in de Westelijke Mijnstreek bestaat uit vier plannen. Deze plannen vormen samen de verbrede gemeentelijke rioleringsplannen van de gemeenten. Hiernaast is de rioolheffingsverordening belangrijk.

	Reikwijdte	Loopduur	Bevoegd gezag
Beleidsplan	Regionaal	5 jaar	Gemeenteraad
Beheerplan	Regionaal	5 jaar	B&W
Projectplan	Lokaal i.s.m. regio en zuiveringskring	5 jaar	B&W
Kostendekkingsplan	Lokaal i.s.m. regio	5 jaar*	Gemeenteraad
Rioolheffingsverordening	Lokaal	1 jaar	Gemeenteraad

* Het kostendekkingplan geeft een basis voor de lange termijn. Alle gemeenten rekenen jaarlijks de benodigde rioolheffing uit.

In dit beleidsplan bespreken we de gezamenlijke visie, missie, ambities en strategieën. In het beheerplan vertalen we dit naar concrete uitgangspunten. In het projectenplan beschrijven we per gemeente voor de komende vijf jaar wat we gaan doen. In het kostendekkingsplan berekenen we per gemeente voor de lange termijn wat de zorg voor de waterketen kost en vertalen we dit naar de rioolheffing die de inwoner betaalt.

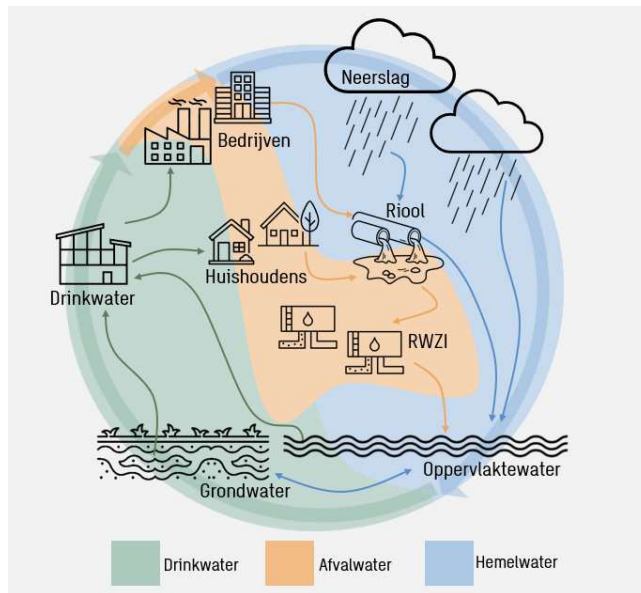
1.3 Zorgtaken in de waterketen

Onze taken in de waterketen komen voort uit de zorgplichten die we vanuit de Omgevingswet en de Drinkwaterwet hebben voor het leveren van drinkwater, inzamelen van stedelijk afvalwater, inzamelen en verwerken van hemelwater, het treffen van doelmatige grondwatermaatregelen, zuivering van afvalwater en beheer van het watersysteem. Er is vrijheid in de invulling van deze zorgplichten. Elke organisatie mag in een bepaalde mate eigen keuzes en afwegingen maken. Voor al deze zorgplichten bestaan er ontwikkelingen en mogelijkheden waar we op kunnen spelen. De afwegingen om dit wel of niet te doen benoemen we in dit beleidsplan.

De waterketen bestaat uit de route die het water volgt van drinkwater tot lozing in het oppervlaktewater.

Drinkwater (WML en gemeenten)

De waterketen begint bij het produceren van drinkwater, dit gebeurt door WML. Zij is volgens de Drinkwaterwet verplicht tot het leveren van drinkwater in haar gebied. Het drinkwater wordt geleverd aan woningen en bedrijven. Alle overheden moeten volgens deze wet bijdragen aan een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorzieningen. Voor gemeenten zit hierbij vooral een rol in het beschikbaar houden van drinkwaterbronnen. In Limburg is drinkwater verbonden met grondwater- en bodemkwaliteit, maar ook met de kwaliteit van het Maaswater. Het gebruik van de ondergrond, de inrichting én het gebruik van de leefomgeving hebben daar invloed op. Daarom moet de openbare drinkwatervoorziening goed ingebed zijn in de ruimtelijke inrichting en gebiedsgebruik.

Stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater (gemeenten Beek, Sittard-Geleen en Stein)

Bewoners en bedrijven gebruiken water, vervolgens ontdoen ze zich van dat water en ontstaat stedelijk afvalwater. Dit water verdwijnt via het doucheputje, de gootsteen of het toilet in de rioolstelsels van de gemeenten Beek, Sittard-Geleen en Stein. De gemeente heeft volgens de Omgevingswet de zorgplicht voor het inzamelen en transport van dit stedelijke afvalwater. Daarbij willen we vervuiling van het oppervlaktewater door overstorten zo veel mogelijk voorkomen. Naast bedrijfs- en huishoudelijk afvalwater, kan men zich ook ontdoen van hemelwater en grondwater. De gemeente heeft volgens de Omgevingswet een zorgplicht voor afvloeiend hemelwater, voor zover degene die zich er van wil ontdoen niet redelijkerwijs het water zelf kan verwerken op eigen perceel. Ook zorgt de gemeente voor doelmatige maatregelen op openbaar terrein bij structurele problemen met grondwater. We hebben het Convenant Voldoende Zoetwater getekend om grondwaterstand verhogend te werken om droogte en watertekorten tegen te gaan. Het relatief schone hemelwater en grondwater wordt in veel gevallen meteen in de bodem of het oppervlaktewater gebracht. Het vuile afvalwater wordt via het rioolstelsel afgevoerd naar rioolgemalen. Vanuit de rioolgemalen wordt het afvalwater door het waterschap afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Zuivering en oppervlaktewateren (Waterschap Limburg)

Zoals opgenomen in de Omgevingswet zuivert het waterschap het afvalwater dat op de zuivering aankomt. Het gezuiverde afvalwater (effluent) wordt uiteindelijk geloosd op oppervlaktewateren. Rijkswaterstaat, het waterschap, de gemeenten en andere partijen beheren de verschillende oppervlaktewateren in het gebied. Het beheer van oppervlaktewateren bestaat onder meer uit het beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. Ook het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van de watersystemen en het vervullen van de maatschappelijke functies toegekend aan de watersystemen zijn onderdeel van het beheer.

Kaders en toezicht (Provincie Limburg)

De provincie stelt de kaders voor het regionale waterbeheer en voor grondwater (o.a. doelstellingen Kaderrichtlijn Water, normen secundaire waterkeringen en NBW-normen). De provincies hebben een (grond)wettelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de waterschappen en voeren op basis hiervan toezicht uit op de waterschappen. In het kader van algemeen interbestuurlijk toezicht houden de provincies toezicht op de uitvoering van de taken door de gemeenten.

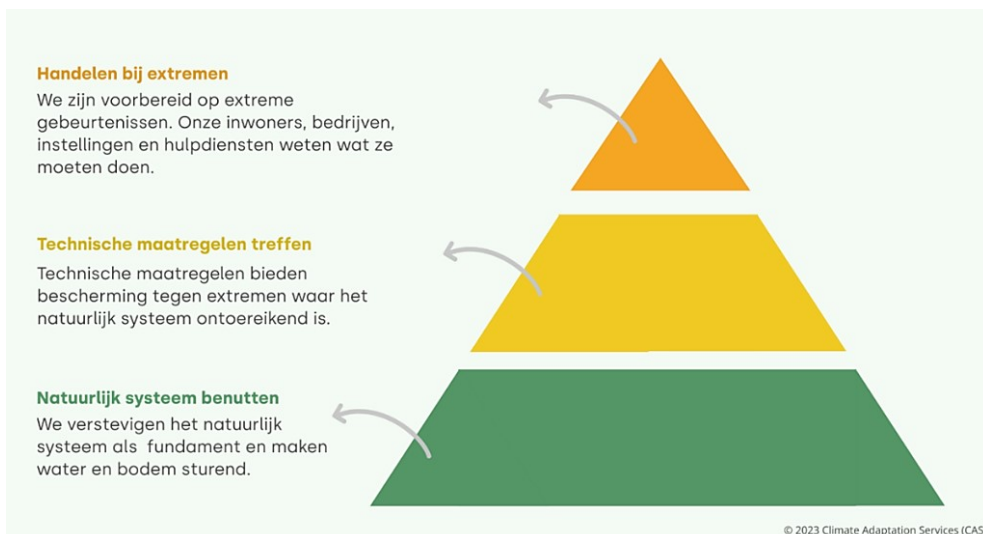
1.4 Belangrijke ontwikkelingen

We zien binnen onze regio en ook landelijk een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op het werken aan water en riolering. We noemen hieronder de ontwikkelingen met de grootste invloed:

1.4.1 Klimaatverandering en klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is het aanpassen aan het veranderende klimaat, waarmee we de schadelijke gevolgen van het veranderende klimaat zoveel mogelijk beperken. Het gaat over fysieke ingrepen als het inrichten van straten op meer waterberging, maar ook over het vergroten van bewustwording en het creëren van vluchtroutes. Hiermee raakt het bijna iedereen en moet in bijna elk maatschappelijk vraagstuk wel rekening worden gehouden met de gevolgen van klimaatverandering.

We zijn al jaren bezig met het klimaatbestendiger maken van de leefomgeving in de Westelijke Mijnstreek. De afgelopen jaren heeft de aandacht vooral gelegen op het treffen van technische maatregelen en het herstellen van beeklopen, zoals de ontkenning van de Keutelbeek en Geleenbeek. Bij inrichting van de leefomgeving moet rekening worden gehouden met het natuurlijke water- en bodemsysteem. Kenmerken zoals de (vroegere) natuurlijke waterlopen, opbouw van de bodem en hoogteverschillen bepalen of een locatie geschikt is voor een functie. We willen dat functies zoveel mogelijk aansluiten bij de natuurlijke kenmerken van het water- en bodemsysteem, zodat weinig (technische) aanpassingen nodig zijn. Dit draagt bij aan de robuustheid van onze gemeente.

Hoe we omgaan met extreme neerslag en droogte raakt aan de zorgtaken van de gemeenten voor de waterketen. Daarom geven dit een plek in dit beleidsplan. De thema's hitte en overstromingen hebben minder relatie met de zorgtaken en worden niet meegenomen in dit beleidsplan.

1.4.2 De Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet inwerking getreden. De Omgevingswet integreert de vele wetten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet heeft twee doelen:

1. beschermen: het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit;
2. benutten: de fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

We volgen in dit beleidsplan de Omgevingsvisies van de gemeenten Stein, Sittard-Geleen en de Koers op Hoofdlijnen van de gemeente Beek. In deze documenten wordt aandacht besteed aan de rol van water in de leefomgeving. Hierbij wordt onder andere het belang van waterberging, het verminderen van verharding, en het voorkomen van grote gevolgen bij extreme buien.

1.4.3 Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater

De Europese richtlijn stedelijk afvalwater is een kader van de Europese Unie dat gericht is op de verwerking van afvalwater om de waterkwaliteit te beschermen. De richtlijn heeft als doel om de lozingen van ongezuiverd afvalwater in het milieu te verminderen en de zuivering van afvalwater te verbeteren. De richtlijn bestaat al sinds 1991 en is in 2024 herzien, de herziening zal in 2028 van kracht worden. De komende jaren wordt gewerkt aan de inpassing van de richtlijn in de Nederlandse wet- en regelgeving. Dit heeft vooral impact op agglomeraties met meer dan 100.000 inwoners. Belangrijke onderwerpen zijn:

- Het verbeteren van het zuiveringsproces: zuiveringen moeten minder energie gebruiken en voldoen aan hogere eisen, zodat het water dat geloosd wordt na de zuivering schoner is. Waterschappen staan hiervoor aan de lat.
- Voorkomen van ongezuiverde lozingen: stedelijk afvalwater moet worden ingezameld en getransporteerd naar de zuivering. In de Westelijke Mijnstreek zijn bijna alle objecten aangesloten op de riolering of op een individuele zuiveringsinstallatie. Wel hebben we overstorten, waar bij hevige regen vuilwater in oppervlaktewater terecht komt.
- Inzicht in het systeem vergroten: meer inzicht in het effect van de riolering op het milieu is nodig. Door te meten en monitoren hoe het stelsel precies functioneert, kunnen we dit inzicht vergroten
- Transparantie vergroten: informatie over de werking van het water- en rioleringssysteem op een begrijpelijke manier toegankelijk maken. Zodat dit bijdraagt aan een betere afstemming van belangen en besluitvorming.

Zodra de herziene richtlijn is opgenomen in de Nederlandse wetgeving, wordt duidelijk wat de precieze gevolgen zijn voor de Westelijke Mijnstreek. Tot die tijd houden we de ontwikkelingen in de gaten.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 kijken we terug op de afgelopen periode. In hoofdstuk 3 geven we onze missie en visie voor de waterketen en in hoofdstuk 4 geven we hier verder invulling aan.

2 Terugblik op de afgelopen jaren

2.1 Werkzaamheden de afgelopen jaren

De afgelopen jaren hebben we binnen de Westelijke Mijnstreek samengewerkt aan de watertaken. Het beheer en onderhoud zijn grotendeels volgens plan verlopen:

- We zorgen ervoor dat de voorzieningen in de waterketen goed blijven functioneren, door ons dagelijks beheer uit te voeren.
- We hebben het gezamenlijk het reinigen, inspecteren en relinen van vrijvervalriolen uitgezet op de markt. De werkzaamheden zijn naar tevredenheid uitgevoerd.
- We hebben een leidraad infiltratievoorzieningen opgesteld, zodat we deze beter kunnen ontwerpen, aanleggen en beheren. Hierbij zijn op vijf locaties metingen verricht naar de infiltratie.
- We werkten samen met het waterschap aan gemalenbeheer.
- We hebben maatregelen getroffen voor het herstellen van beeklopen, zoals de ontzuiging van de Keutelbeek en Geleenbeek.
- We werken samen met WML en nemen de belangen rondom drinkwater mee in onze projecten.
- We werken mee in het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL). Er wordt gewerkt aan een gebiedsanalyse voor het Geleenbeekdal. Hierbij wordt inzicht gegeven in de wateroverstromings- en wateroverlastlocaties, het vaststellen van de knelpunten, het voorstellen van maatregelen en ruimtelijke keuzes. Het gaat hierbij om de boven normatieve buien T=100.
- We treffen maatregelen op locaties waar schade optreedt wanneer extreme buien vallen in de regio Westelijke Mijnstreek. Op enkele locaties zijn maatregelen genomen gefinancierd vanuit de subsidieregeling korte termijnmaatregelen ten behoeve van waterveiligheid 2024-2026.
- We handelen klimaatbewust in alle projecten in de openbare ruimte. Voor verschillende projecten is een financiering beschikbaar gesteld vanuit de Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie 2021-2027.
- We stimuleren inwoners om hun tuinen te vergroenen en hemelwater lokaal te verwerken vanuit het NK Tegelwippen. Ook hebben we in samenwerking met het waterschap een afkoppelsubsidie verleend.
- We werken samen binnen de Samenwerkingsovereenkomst Westelijke Mijnstreek.
- Met Waterschap Limburg zijn afspraken gemaakt over meten, data en rekenen.
- De subsidie van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is beschikt.
- De uitvoeringsnotitie 'Verwerken hemelwater particulier terrein bij nieuwbouw' is geactualiseerd.
- Vanuit de gemeenten is een gezamenlijke uitbesteding gedaan voor het digitaliseren van analoge tekeningen van de huisaansluitingen.

We hebben niet alle voorgenomen werkzaamheden kunnen uitvoeren. Een aantal projecten zijn deels getemporeerd of gewijzigd op basis van voortschrijdend inzicht.

2.2 Ontwikkelingen de afgelopen jaren

De afgelopen jaren zijn er verschillende ontwikkelingen geweest in het werkveld, hieronder noemen we de impactvolle ontwikkelingen:

- In de zomer van 2021 werd Limburg getroffen door extreme regenval, er viel meer dan 150 millimeter neerslag in 48 uur. Dit leidde tot overstromingen in Zuid-Limburg, met enorme schade tot gevolg. Deze gebeurtenis leidde tot het ontstaan van Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL), een samenwerking van de provincie, het waterschap, gemeenten en het Rijk.
- Door de extreem natte periodes in 2023-2024 zijn op een verschillende locaties meldingen van grondwateroverlast binnengekomen. Gemeente Sittard is een pilot gestart om beter inzicht te krijgen in de grondwaterstand. Bewoners kunnen via Fixi een melding maken wanneer zij overlast door grondwater ervaren. Er is een risicodialoog gevoerd over grondwateroverlast en er is een grondwatermeetnet opgezet in De Baandert. De uitkomsten van deze pilot worden binnen de regio gedeeld.
- We hebben in Nederland te maken met woningnood en netcongestie, wat zowel boven- als ondergronds veel ruimte vraagt. We merken dit in onze werkzaamheden, waarbij ruimte nodig is voor water en de riolering.
- We merken dat er krapte is op de arbeidsmarkt, wat van invloed is op eigen personele capaciteit en het kunnen uitzetten van de uitvoering van werkzaamheden. Het werkt wordt tegelijkertijd complexer door ambities op het gebied van bijvoorbeeld participatie. Participatieprocessen en zaken als bezwaarprocedures vragen veel tijd, wat een druk legt op de uit te voeren projecten.
- De afgelopen jaren hebben we te maken gehad met hoge inflatie. Sinds 2020 zijn de prijzen binnen de water- en rioleringssector met 46% gestegen (o.b.v. indexcijfers van het CBS voor civieltechnische werken en bouw). De energieprijzen zijn gestegen, wat ervoor zorgt dat het laten draaien van onze drukrioleringspompjes en gemalen duurder is geworden. De kosten voor materialen, zoals rioolbuizen, zijn duurder geworden. En ook aannemers die voor ons de water- en rioleringsobjecten reinigen en inspecteren kosten meer geld. Daarnaast zien we dat de rente stijgt. Grote investeringen kapitaliseren we, daardoor stijgen naar verwachting de kosten die we jaarlijks moeten dekken.

3 Gezamenlijke missie en visie voor de waterketen

Onze gezamenlijke missie en visie geven aan wat we willen bereiken op de lange termijn. We werken uit hoe we hier willen komen. De maatregelen en onderzoeken die we uitvoeren dragen bij om de gezamenlijke missie en visie te bereiken. Onze werkzaamheden zijn altijd in lijn met onze missie en visie.

Missie

We voeren de zorg voor de waterketen zo uit dat de volksgezondheid wordt beschermd, een goede leefomgeving wordt bevorderd en schade aan het milieu wordt voorkomen. We houden de kosten hiervoor zo laag mogelijk en werken samen. Iedere partij in de waterketen – ook de inwoner – heeft een eigen verantwoordelijkheid in de goede zorg voor de waterketen. We hebben dus een gedeelde verantwoordelijkheid.

De uitdagingen die klimaatverandering, voornamelijk wateroverlast, ons biedt pakken we op met alle betrokken personen en organisaties. Door hier samen aan te werken kunnen we een gebalanceerd pakket van klimaatadaptatie bieden: meer bescherming waar dat mogelijk is, betere noodmaatregelen waar dat nodig is.

Visie

Er komt een duurzame waterketen. We zetten afvalwater om in schone grondstoffen, energie en schoon water. Terugwinnen en sluiten van de keten staan centraal. Hemelwater verwerken we zoveel mogelijk zichtbaar en bovengronds. Deze zichtbare en bovengrondse maatregelen dragen bij aan meerdere klimaateffecten, voornamelijk het bestrijden van wateroverlast en koppelkansen met hitte en droogte. Ook dragen ze bij aan de gezondheid en de belevingswaarde en kwaliteit van de leefomgeving. Door bovengrondse maatregelen is te zien dat het water schoon is en is er meer ruimte om hemelwater vast te houden en te bergen. Grondwater is een bron voor drinkwater en moet daarom schoon en toegankelijk blijven.

Bij structurele grondwateroverlast (teveel of te weinig grondwater) kiezen we bij voorkeur voor een niet-technische oplossing, om zo het natuurlijke systeem zo min mogelijk te beïnvloeden. Waar dit doelmatig is helpen we door daden, of door advies te geven over de aanpak van grondwaterproblemen. Hierbij ligt de verantwoordelijkheid voor het waterdichtheid van kruipruimtes bij de particulier zelf.

Zodra de particuliere en openbare ruimte klimaatadaptief is ingericht, is langdurige neerslag, hevige neerslag en langdurige droogte geen groot probleem meer. Daarom werken we op zoveel mogelijk plekken toe naar een klimaatadaptieve inrichting. Soms kan het toch misgaan, bijvoorbeeld op de meest kwetsbare locaties en bij het meest extreme weer. Dan staan we er klaar voor om de schade zoveel mogelijk te beperken en snel te verhelpen.

In de Westelijke Mijnstreek geven we samen invulling aan de wettelijk vastgelegde zorgplichten voor het inrichten van de waterketen. We willen ons als gemeenten inzetten voor een gezonde waterketen, en de ontwikkelingen en innovaties volgen. Samenwerking met andere disciplines is hierin belangrijk. Daarom verbreden we onze blik en zoeken we verbinding. We zien zes belangrijke thema's in de waterketen, waarvoor we het beleid in grote lijnen continueren:

- Stedelijk afvalwater
- Hemelwater
- Grondwater
- Oppervlaktewater
- Drinkwater
- Integraliteit en samenwerken

86.034

waterschap
limburg

www.waterschaplimburg.nl
088-8890100

4 Het beleid voor de waterketen

4.1 Stedelijk afvalwater

4.1.1 Inzamelen en afvoeren naar de RWZI

Stedelijk afvalwater zamelen we in en transporteren we naar de rioolwaterzuiveringen.

Ambitie

Stedelijk afvalwater zamelen we in om de volksgezondheid te beschermen. Dit doen we adequaat en efficiënt, zodat het tegen zo laag mogelijke kosten gebeurt en naar onze wensen functioneert.

Om dit te bereiken zetten we in op goed beheer van het areaal, door alles als één areaal beschouwen en te redeneren wat er nodig is om dit goed te laten functioneren.

Strategie

Werkzaamheden voeren we zoveel mogelijk gezamenlijk uit. De kennis en ervaringen in de regio gebruiken we om lokale keuzes goed te onderbouwen. Onderhoud voeren we zoveel mogelijk gezamenlijk uit, waarbij we kijken wat er per gebied nodig is.

Uitwerking

- We besteden aandacht aan indirecte lozingen vanuit bedrijven. We sluiten daarmee aan bij de Limburg brede aanpak.
- Wanneer we weten dat vuilwater of hemelwater fout is aangesloten, pakken we dit aan.
- Door de komst van de nieuwe Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater wordt het belangrijker om inzicht in de werking van ons stelsel te hebben. We zetten daarom in op het meten en monitoren van de overstorten van het rioolsysteem op afvalwater
- Stedelijk afvalwater zien we als potentiële bron van nuttige grondstoffen, energie en herbruikbaar water. Periodiek wegen we regionaal af hoe we hier invulling aan geven.
- Binnen de samenwerking in de Westelijke Mijnstreek volgen wij de ontwikkelingen op het gebied van nieuwe schadelijke stoffen in afvalwater. Indien een kans zich voordoet om beter om te gaan met deze stoffen, zullen wij het gezamenlijk oppakken.
- Om de benodigde capaciteit van de afvalwaterketen te kunnen bepalen informeren we elkaar actief over demografische ontwikkelingen. Dit doen in periodieke overleggen tussen de gemeenten en het waterschap.
- De kwaliteit van het oppervlaktewater zien we als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Bij het toetsen van lozingen staat de draagkracht van het ontvangende water centraal, we leveren samen maatwerk per overstort. Bij het beoordelen van de emissie uit de afvalwaterketen houden we ook rekening met andere bronnen van vervuiling.
- We houden toezicht en handhaven als het nodig is voor een veilige en gezonde leefomgeving. Samen met de RUD Zuid-Limburg stellen we een strategie vast voor de waterketen.
- Relinen van vrijvervalriolen is een volwaardig alternatief voor vervangen. We kijken per locatie of we vervangen of relinen. Hierbij houden we rekening met andere werkzaamheden die worden uitgevoerd: als er gelijktijdig meerdere werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd, dan kiezen we voor het vervangen van de vrijvervalriolen.
- We differentiëren in de onderhoudsaanpak. Dit betekent dat we goed kijken naar het onderhoud dat op een bepaalde locatie nodig is en niet meer overal dezelfde onderhoudsaanpak toepassen.
- We stimuleren circulariteit in de waterketen. Wanneer mogelijk maken we gebruik van hergebruikte en herbruikbare materialen en zorgen we dat onze afvalstoffen hergebruikt

4.1.2 Afvalwater zuiveren

Met het zuiveren van afvalwater wordt het milieu beschermd en worden de gevolgen beperkt van het afvalwater voor de leefomgeving. Er zijn 3 rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) waar ons afvalwater heengaat, de RWZI's Hoensbroek (in Heerlen), Stein (in Stein) en Susteren (in Echt-Susteren). Ook wordt er afvalwater gezuiverd in individuele behandelingen voor afvalwater (IBA's). Er zijn 47 IBA's in de Westelijke Mijnstreek en deze liggen in de gemeenten Sittard-Geleen en Stein.

Ambitie

Als gemeenten hebben we er belang bij dat het afvalwater wordt gezuiverd, zodat de lozing van het afvalwater minimale gevolgen heeft voor het milieu en de leefomgeving. Voor de werking van de IBA's werken we zelf aan een goede zuivering, voor de werking van de RWZI dragen we hieraan bij.

Om dit te bereiken zetten we in op het voldoende zuiveren van afvalwater.

Strategie

We overleggen met het waterschap over de hoeveelheid en kwaliteit van het aangeleverde afvalwater, met als doel de RWZI goed te laten functioneren. IBA's worden goed onderhouden om een goed zuiveringsrendement te bereiken.

Met een goede afstemming over de toevoer van afvalwater dragen we bij aan goed functionerende RWZI's. Ook werken we samen met het waterschap om lozingen op het riool te controleren.

Uitwerking

- Als Westelijke Mijnstreek kijken we naar vervuiliingsbronnen van het water en bepalen we waar het beste maatregelen kunnen worden getroffen. De RWZI's en IBA's nemen we mee in de beschouwing.
- Gemeenten en waterschap maken plannen voor de toevoer van afvalwater naar de RWZI's. Hierbij houden we rekening met de kwantiteit en kwaliteit van het afvalwater. Bij het bepalen van de kwantiteit houden we rekening met het huidige stelsel, nieuwbouwplannen en prognoses voor de bevolkingsgroep en -krimp in de regio. Bij het bepalen van de kwaliteit houden we rekening met afkoppelprojecten, zodat er uiteindelijk een meer geconcentreerde stroom afvalwater aankomt op de RWZI's.
- Het toezicht op lozingen op het riool organiseren we gezamenlijk, omdat dit water uiteindelijk aankomt bij de RWZI en daar kan zorgen voor een slechter zuiveringsproces.

4.2 Hemelwater

De zorgplicht voor hemelwater verplicht gemeenten om het hemelwater van perceeleigenaren in te zamelen als de perceeleigenaren dat niet zelf kunnen verwerken. Het overtollige hemelwater moet vervolgens samen met het hemelwater van de openbare ruimte doelmatig worden ingezameld en verwerkt. Onze ambitie hierbij staat hieronder.

Ambitie

Op een zoveel mogelijk doelmatige en duurzame wijze omgaan met en verwerken van hemelwater en toewerken naar een klimaatbestendige leefomgeving in 2050.

Om dit te bereiken zetten we ons in om hemelwater zoveel mogelijk bovengronds te houden, schoon te houden en af te voeren naar geschikte plekken. Dit doen we samen met bewoners en bedrijven.

Het goed verwerken van hemelwater is een belangrijke opgave, die zichtbaar is in de leefomgeving. We hebben daarom uitgangspunten opgesteld die aangeven hoe we dit in de praktijk willen brengen.

Strategie

Hemelwater verwerken we bij voorkeur bovengronds, wel gaat het nu nog vaak het riool in. Het hemelwater houden we zo schoon mogelijk. Bewoners en bedrijven verwerken het hemelwater zelf, als dit voor hen mogelijk is om zelf te doen.

We handelen in al onze projecten klimaatadaptief. Dat wil zeggen dat we bij aanpassingen van bestaand gebied en nieuwbouw rekening houden met hevige neerslag. Ook bereiden we onszelf, onze bewoners en onze bedrijven voor op extremere weersomstandigheden. KNMI-klimaatscenario's, weersomstandigheden en andere kennis bepalen onze inzet hierop. Elke zes jaar herijken we onze aanpak.

Uitwerking

- We hanteren de trits vasthouden – bergen – afvoeren. Dit betekent dat we eerst proberen om hemelwater tijdelijk vast te houden op de plek waar het is gevallen, vervolgens proberen we het hemelwater te bergen op een plek waar het geen overlast geeft en daarna proberen we het hemelwater zo af te voeren dat het geen problemen geeft. We hanteren ook de trits schoonhouden – scheiden – zuiveren. Dit betekent dat we ten eerste proberen om schoon hemelwater niet vervuild te laten worden, ten tweede proberen we om het schone hemelwater gescheiden af te voeren en ten derde proberen we om het water dat vervuild is geraakt te zuiveren.
- We kijken bovengronds naar manieren om hemelwater op te vangen en af te voeren, bijvoorbeeld door het inpassen van waterpartijen in de openbare ruimte. Als aanvullende mogelijkheid gebruiken we het maaiveld om hemelwater af te voeren en/of tijdelijk te bergen op de piekmomenten van hevige buien. Hiervoor zijn soms aanpassingen aan groen en wegen nodig.
- We willen dat bewoners en bedrijven hemelwater in principe zelf verwerken op eigen perceel, zoals ook in de Omgevingswet staat aangegeven. Pas als ze dit niet kunnen mogen ze het afvoeren naar een gemeentelijke voorziening. Bij bestaande bouw stimuleren en informeren we bewoners om verharding om te zetten in groen en hemelwater vast te houden en te infiltreren. Bijvoorbeeld door middel van subsidies. Bij nieuwbouw leggen we als verplichting op dat de capaciteitseisen op eigen terrein moeten worden ingevuld.
- Alle riolen, watergangen en andere onderdelen van de waterketen moeten voldoende capaciteit krijgen. We hanteren hiervoor:
 - Bestaande rioolstelsel zijn vaak gedimensioneerd op bui 08 (bui die eens per 2 jaar voorkomt). In de basis geldt dat elk nieuw rioolstelsel wordt aangelegd en getoetst op bui 09 (bui die eens per 5 jaar voorkomt) uit de Kennisbank Stedelijk Water.
 - Bij nieuwbouw sluiten we aan op de vereisten in de Weging van het Waterbelang van het waterschap Limburg. Hierin staat dat bij vergunningplichtige lozingen op een oppervlaktewater een dynamische berging van minimaal 80mm/2 uur moet worden aangelegd. Dit betekent dat:
 - grote ontwikkelingen (>300 m²) moeten voldoen aan 80mm/2 uur
 - kleine ontwikkelingen en aanpassingen aan de openbare ruimte moeten streven om aan de 80mm/2 uur te voldoen. In bestaand bebouwd gebied is dit vaak lastig, daarom hanteren we hiervoor een ondergrens van 50 mm/uur en het streven om

een zo groot mogelijk deel van de 80mm/2 uur op een doelmatige manier te bereiken. Hierbij moeten de voorzieningen binnen 24 uur leeg zijn.

- Om inzicht te krijgen in de gevolgen van extreme buien kijken we naar verschillende neerslaggebeurtenissen om te bepalen hoe we hemelwater verwerken. Bij het in kaart brengen van de huidige situatie kijken we naar de gevolgen van een bui T=25 (een zware bui) en T=100 (een extreme bui), zoals gebruikt door het waterschap Limburg (hiermee zorgen we voor een eenduidige werkwijze in de waterketen).
 - Er bestaan twee type T=100 buien:
 - De gemeentelijke stresstesten geven de waterdiepte aan bij een bui van 60 mm per uur. Deze bui wordt toegepast bij het dimensioneren van de hemelwatervoorzieningen.
 - De waterschaps- en provinciale kaarten, die opgesteld zijn vanuit het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg, geven een dynamisch beeld inclusief stroomsnelheden bij een bui die eens per 100 jaar van 97 mm in twee uur kan voorkomen, uitgaande van het jaar 2100. Deze bui kan worden toegepast voor het bepalen van het type voorzieningen en de inrichting van de openbare ruimte.
- We willen voorkomen dat door afkoppelen de bodem en het grondwater vervuult. We sluiten aan op de Beslisboom Verantwoord Afkoppelen van regenwater vastgesteld door het Ambtelijk Regio-overleg Limburg. Hierin is aangegeven of en hoe hemelwater moet worden afgekoppeld van het gemengde rioolstelsel bij nieuwbouw en bestaand stedelijk gebied.
- We gaan in de uitvoering uit van het afkoppelen van 25% van de verharding. Waar we afkoppelen bepalen we door per gebied te bepalen of afkoppelen een meerwaarde heeft op 1) het voorkomen van wateroverlast, 2) het tegengaan van riooloverstortingen, 3) het tegengaan van droogte en 4) het functioneren van het transportstelsel en de RWZI.
- Om te bepalen waar we aan de slag gaan (en hoe we gebieden willen aanleggen) kijken we naar de gevolgen van wateroverlast:
 - Bij een beperkte bui willen we het water verwerken zonder dat er water op straat blijft staan. Steeds vaker richten we straten (en de leefomgeving) erop in dat het water er zonder problemen kan blijven staan, dan mag dat natuurlijk wel;
 - Bij een zware regenbui mag er water op straat (en in de leefomgeving) blijven staan. We zetten ons in om te voorkomen dat water uit de openbare ruimte afstroomt naar het laagste punt en dan in panden terechtkomen;
 - Bij een extreme bui willen we dat belangrijke verbindingen (bijvoorbeeld hoofdverkeeraders) beschikbaar blijven en belangrijke gebouwen (bijvoorbeeld ziekenhuizen) toegankelijk blijven.
- Wateroverlast pakken we doelmatig aan, dit toetsen we door per maatregel te bepalen:
 - of de vermeden schade opweegt tegen de kosten van de maatregel;
 - of de maatregel aansluit bij het gebiedsproces, de verwachtingen vanuit het gebied en de bewoners/gebruikers van het gebied;
 - of het project past binnen het beschikbare budget.
- We koppelen op een zichtbare en herkenbare manier af en focussen op de voorkant van panden. We proberen om binnen een gebied zoveel mogelijk dezelfde manier van afkoppelen toe te passen.
- Als wij vanuit doelmatigheid geen kansen zien om een gebied beter te beschermen tegen wateroverlast, dan informeren we de bewoners en bedrijven in dat gebied over de mogelijkheden die zij hebben om water in panden tegen te gaan.
- In onze incidentenplannen is beschreven wat we doen als er wateroverlast optreedt.
- We sluiten zoveel mogelijk aan op het programma Water in Balans van het Waterschap. Dit programma is gericht op aanpak van wateroverlast in het landelijk gebied. Ze werken binnen dit programma met zes knoppen:
 - 1) Landelijk- en buitengebied
 - 2) Stedelijk gebied, bebouwd gebied

- 3) Watersysteem, beken en beekdalen
- 4) Schade beperken aan je eigen woning
- 5) Ruimtelijke ordening
- 6) Internationale afstemming

In alle drie de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek worden projecten binnen dit programma uitgevoerd.

4.3 Grondwater

De zorgplicht voor grondwater verplicht gemeenten om maatregelen te treffen in het openbaar gebied, als grondwaterstanden ervoor zorgen dat er 'structureel nadelige gevolgen' zijn om de grond te gebruiken op de manier die ervoor bestemd is, de maatregelen 'doelmatig' zijn en dit niet tot de taak van de perceelegeenaar, provincie of andere partij behoort.

Ambitie

Op een zoveel mogelijk doelmatige en duurzame manier omgaan met grondwater. We streven naar voldoende grondwater om droogte tegen te gaan en drinkwatervoorraden te hebben. De hoeveelheid grondwater mag geen structurele problemen geven. Ook moet de kwaliteit van het grondwater goed zijn.

Om dit te bereiken proberen we schoon hemelwater vaker te infiltreren in de bodem. Ook zetten we in op het beperken van grondwateroverlast, door er op voorhand goed rekening mee te houden.

Strategie

Hemelwater infiltreren we in de bodem, als het schoon is en de locatie geschikt is om het water te infiltreren. We beperken de kans op grondwateroverlast bij nieuwbouw door toetsing op de risico's in het bestemmingsplanproces. En we vervullen de regisseursrol op locaties waar nu al problemen worden ervaren. Hierbij geven we op basis van de wetgeving nadrukkelijk een rol aan de perceelegeenaar.

Binnen de zorgplicht is ruimte om als gemeente te definiëren wat structurele grondwateroverlast en doelmatige maatregelen zijn. Bij structurele grondwateroverlast heeft de gemeente een regierol te verrichten. Indien geen andere partij maatregelen hoeft te treffen om de grondwaterproblemen te verhelpen, dan dient de gemeente dit te doen zolang dit op een doelmatige manier mogelijk is. Wij geven als Westelijke Mijnstreek zelf aan wat wij zien als structurele grondwateroverlast en doelmatige maatregelen.

Onze definitie van structurele grondwateroverlast

Grondwateroverlast is structureel als het gedurende een aaneengesloten periode langer dan drie maanden per jaar optreedt in meerdere opeenvolgende jaren en tot economische schade en/of schade aan de volksgezondheid leidt. In de prioritering van onderzoek en maatregelen kijken we ook naar het oppervlak dat overlast ondervindt. De overlast wordt veroorzaakt door het grondwaterpeil en is onafhankelijk van extreme neerslag en hoge waterstanden in de Maas en in de beken. Grondwateroverlast in gebruiksruidtes valt niet onder de gemeentelijke regietaak. Vanuit het bouwbesluit heeft de eigenaar de verplichting om deze ruidtes zelf waterdicht te maken.

Onze definitie van doelmatige maatregelen

Doelmatige maatregelen zijn aanpassingen van de bestaande situatie die qua kosten en overlast voor de omgeving in verhouding staan tot de baten van degenen die structurele overlast ervaren en andere belangen (bijvoorbeeld verdroging, ecologische doelstellingen etc.). De perceelegeenaar heeft altijd een eigen verantwoordelijkheid in het nemen van maatregelen, daarom wordt altijd eerst beoordeeld of deze niet in staat is om maatregelen te treffen. Vanuit deze verantwoordelijkheid vindt de gemeente het redelijk als degenen die baat hebben

meewerken aan het bereiken van het gewenste resultaat (bijvoorbeeld door op eigen terrein aanpassingen te doen). Het kan ook voorkomen dat de gemeente enkel voorziet in een mogelijkheid om overtollig grondwater af te voeren.

Uitwerking

- Waar mogelijk infiltreren we hemelwater in de bodem. Het water moet hiervoor wel schoon zijn, de locatie moet geschikt zijn om water te infiltreren en het moet doelmatig kunnen worden uitgevoerd.
- We nemen bij meldingen van grondwateroverlast altijd de regierol op ons: we registreren de melding en helpen om tot een oplossing te komen. Dit betekent nog niet dat wij maatregelen treffen om grondwateroverlast te voorkomen of te beperken.
- We houden – in lijn met de wet – rekening met de uitzonderingssituaties, waarbij de gemeente niet direct een rol speelt. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als er grondwateroverlast is in een gebruikruimte van een pand, want vanuit het bouwbesluit heeft de eigenaar van het pand de plicht om alle gebruikruimtes waterdicht te maken.
- We kijken ook naar andere partijen die invloed hebben op de grondwaterstanden en -kwaliteit. Zo kan grondwateroverlast worden veroorzaakt door hoge standen in het oppervlaktewater, bijvoorbeeld in de Maas of in beken. Dit is een zaak voor de beheerder van het oppervlaktewater en de gemeente dient slechts te verwijzen naar juiste instantie. Ook de provincie heeft een rol, omdat zij de kaders stelt voor het beheer van de kwaliteit en capaciteit van het grondwater.
- We beschermen waar mogelijk en doelmatig de kwaliteit en kwantiteit van het grondwater. Hiervoor brengen we de risico's in beeld en beoordelen wat passende maatregelen zijn. We sluiten hiervoor aan op de Beslisboom Verantwoord Afkoppelen.

4.4 Oppervlaktewateren van goede kwaliteit en met een goede capaciteit

Door de Westelijke Mijnstreek lopen belangrijke beken als de Geleenbeek, Vloedgraaf, Rode Beek, Keutelbeek, Ur en Kakkert, de rivier de Maas, het Julianakanaal en vele kleinere beken, vijvers en sloten. Waterschap Limburg, Rijkswaterstaat, gemeenten en particulieren beheren deze oppervlaktewateren.

Ambitie

Als gemeenten hebben we belang bij oppervlaktewateren met voldoende capaciteit en een goede waterkwaliteit. Waar mogelijk en nodig dragen we eraan bij om dit te bereiken.

Om dit te bereiken hebben we een strategie geformuleerd. Hiermee geven we aandacht aan de capaciteit en waterkwaliteit van de oppervlaktewateren.

Afstroming van vervuilde oppervlakken proberen we tegen te gaan. En we kijken samen met het waterschap naar de capaciteit en kwaliteit van oppervlaktewateren.

Strategie

Met de partners in de Westelijke Mijnstreek beoordelen we of oppervlaktewateren voldoen aan onze vereisten en verwachtingen. Vervuiling van de wateren proberen we zoveel mogelijk te voorkomen.

Uitwerking

- Als partners binnen de Westelijke Mijnstreek bepalen we welke capaciteit er nodig is in de oppervlaktewateren. Het Provinciaal Waterplan en het waterschapsbeleid geven hier een basis voor, vervolgens kijken we per oppervlaktewater wat er nodig is.
- We voorkomen de oppervlakkige afstroming van vervuiling naar de oppervlaktewateren.

- Op een doelmatige manier voorkomen we de vervuiling van oppervlaktewateren door riooloverstortingen. Per locatie bepalen we op basis van de vuiluitworp en de ecologische gevolgen van de vuiluitworp welke aanpassingen er nodig zijn.
- Vanuit de Kaderrichtlijn Water zijn de komende jaren maatregelen beoogd voor het verbeteren van de waterkwaliteit in Stein en Sittard-Geleen. Gestreefd wordt om zoveel als mogelijk maatregelen voor eind 2027 uit te voeren.

4.5 Een goede drinkwatervoorziening

Alle inwoners moeten toegang hebben tot voldoende en veilig drinkwater. Als gemeenten werken we hieraan mee.

Ambitie

Iedereen toegang bieden tot voldoende en veilig drinkwater, zoals de wet van ons vraagt.

Om dit te bereiken zetten we ons in om drinkwaterbronnen beschikbaar te houden en iedereen toegang te geven tot het drinkwaternet.

Strategie

Als gemeenten werken we eraan mee dat drinkwaterbronnen van goede kwaliteit blijven en voldoende gevuld zijn. We stemmen werkzaamheden aan leidingnetten op elkaar af.

Als het kan, infiltreren we hemelwater in de bodem om zo de grondwaterstanden aan te vullen. En we nemen voorzorgsmaatregelen in drinkwaterwingebieden om de grondwaterkwaliteit te beschermen.

Uitwerking

- We hebben het Convenant Voldoende Zoetwater getekend, met de ambitie om grondwaterstand verhogend te werken om droogte en watertekorten tegen te gaan. Daarbij houden we rekening met het voorkomen van grondwateroverlast en nemen we de impact op de waterkwaliteit in acht.
- Alleen schoon water mag infiltreren in de bodem. Afhankelijk van de te verwachten vervuiling worden er meer zuiveringsstappen gebouwd voordat het water infiltreert.
- Door vaker water te infiltreren houden we water vast in de bodem. Dit doen we op de plekken waar de bodemsoort hiervoor geschikt is en waar het nuttig is om grondwaterstanden aan te vullen. Met de lössgronden die in een groot deel van de Westelijke Mijnstreek voorkomen is dit lastig, want water infiltreert niet goed.
- We houden ook rekening met de grondwaterbeschermingsgebieden. Rondom drinkwaterwingebieden nemen we extra maatregelen om vervuiling te voorkomen. Voor de maatregelen volgen we de provinciale regelgeving, letten extra op als we zelf werkzaamheden uitvoeren en waarschuwen anderen als zij werkzaamheden uitvoeren in dit gebied. Aan de noordkant van de gemeente Sittard-Geleen ligt zo'n gebied (verschillende drinkwaterwinningen in de Roerdalslenk). Vanuit de POVI zijn nieuwe zoeklocaties voor drinkwaterwinning aangewezen.
- Bij werkzaamheden aan leidingnetten zoeken we samenwerking. Waar mogelijk combineren we werkzaamheden als we hiermee kosten besparen en/of overlast verminderen.

4.6 Integraliteit en samenwerking voor een beter resultaat

Overheden staan voor vele transities en uitdagingen, zoals klimaatadaptatie, de energietransitie en de introductie van de circulaire economie. Ook is er op sommige plekken een woningtekort, terwijl op andere plekken krimp wordt verwacht. Om hier integraal aan te werken wordt met de

Omgevingswet een meer gebiedsgerichte aanpak uitgerold. Werkzaamheden kunnen hiermee beter integraal worden opgepakt. We verwachten dat we alleen door integraal te werken een toekomstbestendige leefomgeving kunnen creëren

Om dit te bereiken gaan we de aanpak van transities en uitdagingen meer samenbrengen en zorgen we ervoor dat werkzaamheden goed op andere plannen zijn afgestemd. We werken samen om de doelmatigheid van de waterketen te vergroten. Samen zoeken we naar verbeteringen binnen de waterketen.

Ambitie

Door samen te werken geven we invulling aan de doelen uit het bestuursakkoord water. Dit betekent dat we de kwetsbaarheid in de waterketen verminderen, de kwaliteit verhogen en de kosten zo laag mogelijk houden. Als samenspel van verschillende organisaties zorgen we voor een doelmatiger functionerende waterketen. We nemen beslissingen die rekening houden met de gehele waterketen, ook als deze beslissingen niet direct gunstig zijn voor onze eigen organisatie. Zo besturen wij gezamenlijk de waterketen zo doelmatig mogelijk en werken we samen aan een toekomstbestendige leefomgeving.

We blijven werken aan de kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten. Nieuwe vraagstukken pakken we gezamenlijk op om goed gebruik te kunnen maken van elkaars kennis en kunde.

Strategie

De raakvlakken en samenhang tussen transities en uitdagingen verkennen we. Vanuit onze eigen opgaven bekijken we waarmee we samen willen werken, om tot een beter resultaat te komen. Ook werken we integraal in de uitvoering van werkzaamheden. Door werkzaamheden af te stemmen en zoveel mogelijk gezamenlijk uit te voeren, komen we tot een integrale aanpak. Als het nodig is verschuiven we onze werkzaamheden naar een ander moment, om tot een integrale aanpak te komen. Bij het slim en doelmatig samenwerken hoort ook dat we zoeken naar innovaties en steeds meer gebruik maken van data en digitale technologie.

Waar mogelijk en nuttig beschouwen we de waterketen in de Westelijke Mijnstreek als één areaal, als we hiermee schaalvoordelen en daarmee specialisatie en/of kostenbesparing kunnen bereiken. Door het openlijk uitwisselen van kennis en informatie is iedereen op de hoogte van wat er speelt.

Uitwerking

- We werken voor regionale vraagstukken samen binnen de regio Westelijke Mijnstreek.
- We verbeteren de kwaliteit: deskundigheid is benodigd voor de uitvoering van de watertaken, door de gezamenlijke aanpak ontwikkelen we dit (verder) en waarborgen we het structureel.
- De kwetsbaarheid verminderen we. De (lokale) kennis borgen we breder door een gezamenlijke aanpak van de (afval)watertaken, zoals bij het gezamenlijk beheer en onderhoud van vrijvervalriolen.
- Kostentoeename beperken we, door onze werkzaamheden doelmatig en tegen de laagst maatschappelijke kosten uit te voeren.
- Het vraagstuk bepaalt welke partijen moeten worden betrokken en op welke schaalgrootte het wordt bekeken. Het is mogelijk dat individuele deelnemers van de regio Westelijke Mijnstreek zich soms aansluiten bij andere partijen.
- Regionale opgaves brengen we met onze partners in beeld. We beoordelen of deze samenhang hebben met 'onze' opgaves die gaan over water en riolering. Als dat zo is, dan zoeken we afstemming in aanpak en gewenste maatregelen.
- Waar mogelijk dragen we binnen water- en rioleringsprojecten bij aan het tegengaan van hitte en droogte. Bijvoorbeeld bij het aanleggen van waterbergingen.

- We passen meervoudig ruimtegebruik toe voor een toekomstbestendige leefomgeving.
- We houden in projecten rekening met de onder- en bovengrondse ruimtebeschikbaarheid voor de energie- en warmtetransitie.
- We hebben vanuit water een duidelijke planning van onze werkzaamheden en leggen dit vast in onze projectenplannen. Voor de korte termijn, 6 jaar, zijn de concrete projecten die uitgevoerd gaan worden duidelijk. Voor de lange termijn hebben we strategisch in beeld welke werkzaamheden we in welk jaar verwachten. Dit delen we met onze interne collega's van andere vakgebieden en met andere organisaties binnen de Westelijke Mijnstreek.
- Soms zal het nodig zijn om onze investeringen eerder uit te voeren om aan te sluiten bij de andere werkzaamheden in een gebied. Dit moet echter wel binnen een redelijke termijn, zodat het aansluit bij het doelmatige beheer dat we nastreven.
- De extra complexiteit kan zorgen voor hogere kosten, als er in een beperkte ruimte veel opgaves moeten worden ingevuld. Vanuit de waterketen dragen we bij voor het deel dat past bij onze taken.
- In het samenwerkingsverband hebben we onze data op orde gebracht, waarmee het mogelijk werd een integraal rekenmodel te ontwikkelen. Dit model willen we beheren en actueel houden. Daarnaast werken we een data- en meetstrategie verder uit.
- De eigenschappen van water en bodem zijn leidend bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen. We volgen daarin de onderlegger water en bodem sturend van de provincie.
- We gebruiken de Klimaatonderlegger van het waterschap Limburg en de POVI voor locatiekeuze en ontwerp van nieuwe ontwikkelingen.
- Voor boven normatieve weersomstandigheden en restrisico's werken we samen binnen het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL). Hierin maken we afwegingen tot het voorkomen en accepteren van schade door extreme weersomstandigheden.
- De samenwerking in de Westelijke Mijnstreek is formeel vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Aan de hand van het Jaarplan regionale samenwerking 2026 voeren we gezamenlijk werkzaamheden uit.
- We werken binnen het Ambtelijk- en Bestuurlijk regio-overleg Limburg (AROL en BROL) en de Ambtelijke- en Bestuurlijke Klimaatadaptatietafel Limburg (AKAL en BKAL) samen.